

~~FUNDACJA
"Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej i Wojskowej Służby Polek"
ul. Podmurna 93
87-100 Toruń, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fcpak@wp.pl; www.zawacka.pl
KIN 0000041692
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244~~

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskie Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmurna 93, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fcpak@wp.pl; www.zawacka.pl

MEMORIAŁ
Generał Marii Wittek

D. Def. zab. t.
A. Def. opre. 2015

AK
W-1/a

14 2006 fot

NOHICKA Anna
zam. Łukasiewicz

ps. "Ani"

3776/45K
1

SPIS ZAWARTOŚCI TĘCZKI —

⁴⁴ 3796 / WSK AK-4-100

NOWICKA Anna

zam. Łukasiewicz ps. „Ani”

I. Materiały dokumentacyjne

I/1 — relacja właściwa ✓ K. 2. s. 1-2

I/2 — dokumenty (sensu stricto) dot. osoby relatora

I/3 — inne materiały dokumentacyjne dot. osoby relatora

II. Materiały uzupełniające relację ✓ K. 1

III. Inne materiały (zebrane przez „relatora”):

III/1 — dot. rodziny relatora

III/2 — dot. ogólnie okresu sprzed 1939 r.

III/3 — dot. ogólnie okresu okupacji (1939 – 1945)

III/4 — dot. ogólnie okresu po 1945 r.

III/5 — Inne... —

IV. Korespondencja —

V. Wypisy ze źródeł [tzw.: „nazwiskowe karty informacyjne”] ✓

VI. Fotografie ✓

III Relacja

Relacja Nowickiej Anny, zam. Łukoszentez, Eczureds All-Gwa
rel. oprac. przez siostrę Izę Kuczyńską

copy, kopie, k. 2. s. 1-2

Pechy's Dok

NOWICKA Anna ,urodzona w Warszawie, w szpitalu Ujazdowskim dn.25.08.1928
córka Stanisława i Marii z Kobylińskich

Rodzice mieszkali w Kielcach. Ojciec był zawodowym wojskowym urodzonym w
Mińsku

Lit. Do centralnej Polski przybył z armią gen. Dowbór-Muśnickiego (zał)
Z racji służby ojca Anna mieszkała w swoim dzieciństwie kolejno w: Kielcach, Rembertowie
(1932-34);

Warszawie (1935-36), Siedlcach (1937-38) Warszawie (1939-)

Wybuch wojny zastał ją na wakacjach na Podlasiu, ale już w listopadzie wraz z matką i
siostrą

wróciła do Warszawy. Uczęszczała do szkoły powszechnej Goldmanówny (ul. Raszynska) i
mieszkała

w przedwojennym wojskowym budynku mieszkalnym przy al. Niepodległości 245 m.24 w
którym

były różne „gniazda” konspiracyjne, m.in. komórka „Parasola” zorganizowana przez
mieszkającego

tam również Tadeusza Wronowskiego „Przygodę”. Wciągnięta do konspiracji Anna została
jego

łączniczką.

Po jego wyjeździe z Warszawy rozluźnił się jej kontakt z „Parasolem” ale dn. 1 sierpnia 1944
zgłosiła

się o godz. 17 na ustalony m.p. (– chyba na ul. Przeskok) Nikogo tam nie zastała. Postranowiła
wracać do

domu. Dobrze pod obstrzałem dopiero o godz. 21 przyprawdzając ze sobą jakiegoś
zabłąkanego

Akowca, który też nie dotarł na swój punkt.

Aleja Niepodległości na początku Powstania była linią frontu. Nasz dom był na terenie
niemieckim

podległym Kraftfahrparkowi przez cały czas zamknięty. Nikt nie mógł się z niego wydostać.
Około 21/22 .08 nadeszły niemieckie oddziały frontowe. Niemcy szykowali się do ataku na
Politechnikę i

zarządzili usunięcie ludności cywilnej - do Pruszkowa. Zostały podstawione ciężarówki z
niemiecką

obsługą kolejarską. Po drodze kolejarze dali się przekupić i zamiast do obozu w Pruszkowie
wyrzucili nas

przy drodze w dzisiejszych Jankach pod Warszawą. Anna z matką i siostrą zatrzymała się w
pobliskiej

miejsowości nazywającej się „nomen omen”, - Wypędy.

Stamtąd w X.44 wszystkie trzy przeniosły się pod Częstochowę do miejscowości
Zagórze, gdzie mieszkała

dalsza rodzina matki, a następnie na początku 1945 do Katowic. Tu Anna ukończyła szkołę
średnią.

.W 1947 r. przeniosła się wraz z matką do Warszawy i rozpoczęła studia na SGGW –
które ukończyła

na Wydz. Ogrodniczym w r. 1953,

W listopadzie 1949 przyjechał z emigracji ojciec i nagle a potajemnie został
zaaresztowany. Rozpoczęły się beznadziejne, niekończące się poszukiwania, wystawiania z
„dyżurna paczką” przed więzieniami – jako

1/1/2

jedynie znany wówczas sposób na odnalezienie najbliższego człowieka.
W sierpniu 1951 odbył się proces „generalski”, w którym ojciec skazany został na 15 lat więzienia a rodzina poddana dodatkowym represjom - wyrzucenie z mieszkania do 1 izby poza Warszawę bez podstawowych wygod i szyćkany z pracą.

Anna dostała cprawda urzędowy nakaz pracy na Śląsk do hurtowni owocowo-warzywnej gdzie praktycznie wykonywała pracę fizyczną i nabawiła się ciężkich schorzeń.

Od r.1962 zaczęła pracować na Mazurach w PGR Woźnice.

W 1965 zawarła związek małżeński z pracującym w tymże PGR mgr. inż. rolnikiem Edwardem Łukasiewiczem

Stan zdrowia ciągle się pogarszał. Anna przeszła kilka b, poważnych operacji.

Zmarła 22 grudnia 2006 i pochowana została w grobie rodzinnym na Cmentarzu

Wojskowym(d.Komunalny w kwat.32A.

ii Materiały uzupełniające relację

Anna Nowicka - Łukaszewicz (1928-2006) Nekrolog

w: Gazeta Stożeczna

mps ksero

FUNDACJA
moja siostra (J. Kucyński)
↓

30 Nekrologi • Stołeczna

Piątek 29 grudnia 2006 • Gazeta Wyborcza • www.gazeta.pl

Siostra J. Kucyński

Z głębokim bólem zawiadamiamy,
iż w dniu 22 grudnia 2006 roku
zmarła w Woźnicach po długiej chorobie

ŚP
Anna Nowicka-Łukasiewicz

inż. rolnik
młodociana łączniczka Batalionu „Parasol”, ps. „Ani”

Pogrzeb odbędzie się na Cmentarzu Wojskowym (dawnym Komunalnym)
w późniejszym terminie

rodzina

III | 1 Inne materiały dotyczące rodziny rebotera

Stanisław Nowicki pęk dypl. (1897-1963)

wojenne losy polskiej rodzin. oprec. rodzina i przyjęcie

art. w: Gazeta Stożeczna Wyborcza, wtorek 8 III 1997r. s. 10

m.p.s., kserokopia k.1.s.1. fot.

SecretaHSK

Siostra
gen. An.
cyrulka

J.

Anna Łukasiewicz
z d. Nowicka
1928 - 2006

Tosmieńskie Bat. „Parasol” ps. „Ani”

STOLECZNA
KROKIL

Nowicki

CH RODZIN

any na śmierć. Po dwóch dniach, w 1945 r. wyrok wykonano.

końcowej fazie wojny podziemia, stawał się coraz ostrzejszy. Jednym z grupowani wokół gen. Sosnkowskiego, nie brali w rachubę powrotu do kraju. Drużdy, skupieni wokół Milko-wyka, rozważali sprawę powrotu na Olsztyn.

przylocie do Anglii wiosną 1944 r. Tatar, mianowanego zastępcą szefa ds. krajowych, Stanisław Nowicki został jego zastępcą i wraz z innymi został do orientacji mikołajczykowskiej. Mikołajczyk przyleciał do Anglii i został wicepremierem. Popiecyński i inni oficerowie (zw. Komitami) postanowili wracać.

Nowickiej, w którym by potępiła ona działalność ojca”.

Terror stalinowski natężył się stopniowo, wzorując na praktyce radzieckiej. W następnej fazie, zgodnie z wnioskiem szefa głównego zarządu informacji MON Wozniaczeńskiego, rozdziny wrogów ustroju miały być zsyłane do obozów. Nie doszło do tego tylko dzięki śmierci Stalina i zmianom, jakie po tym nastąpiły.

Po tzw. Polskim Październiku ci, którzy nie zostali straceni lub zamęczeni w więzieniu, wychodzili „na wolność” – zniszczeni fizycznie lub psychicznie, w dalszym ciągu jako obywateli posiadających kategorię. Stanisław Nowicki dostał papierkę, że zwolniony jest „z braku dowodów winy”. Prawdziwe uniawienie wymagało dodatkowych

nie zostawił, niesety, zadnych notatek z okresu więziennego i tylko drobne okrucy refleksji pozostały w pamięci rodziny i przyjaciół.

Powiedział kiedyś, że „w więzieniu nie mniejszym koszmarem niż tortury fizyczne było dreczące, doprowadzające niemal do obłędu pytanie: Po co to wszystko, jaki sens, czyja korzyść, dlaczego?”.

Stanisław Nowicki, który wyszedł z więzienia ciężko chory na serce, zmarł nagle jeszcze przed upływem owych 15 lat zasądzonych w 1951 r.

Można uznać, że jest jeszcze jedną śmiertelną ofiarą rzekomego spisku w wojsku polskim. I paradoksalnie – cała rodzina Nowickich walczyła z najęźdzącą z Zachodu, a największe ciężki odebrała od „sprzymierzeńca” ze Wschodu...

RODZINA I PRZYJACIELE

kanie Komitetu Drawa przyjeżdżali kilkakrotnie do kraju, aż w listopadzie 1949 r. zostali aresztowani – pojedynczo i potajemnie.

Jakby się ziemia zapadła! Przez blisko dwa lata nic o nich nie było wiadomo. Rodziny co tydzień z „długą” paczką wystawiały przed wszystkimi warszawskimi więzieniami. W lecie 1951 r. odbył się pokazowy proces, zwany „generalskim”, na którym zapadły wyroki nie według rzekomej winy, ale według szarzy: generalowie – dożywocia, pułkownicy – 15 lat itd.

Po procesie nastąpiły represje wobec rodzin: konfiskaty mienia, wyrzucanie z mieszkań, z pracy, szykany na studiach. Córce Stanisława Nowickiego po trzech latach przymusowego bezrobocia odmówiono nawet wpisu na listę aplikantów adwokackich, bo m.in. „Rada Adwokacka nie zna żadnego aktu ob.

w swoim wojsku na zasadzie kilkuletniego kontraktu. Propozycji tej nie przyjęła, bo jakże „w obcym wojsku...”. To też boleśnie przeżył „awans” i przeniesienie do Sztabu NW, a później do Wyższej Szkoły Wojennej.

Wojna, wbrew oczekiwaniom, przedłużyła się na tyle, że dorastać zaczęło następne pokolenie i już obie córki Stanisława brały udział w konspiracji. Starsza, Izabela, była sztyfanką Baży Księżycy KG AK, młodsza, Anna – łączniczką „Parasola”.

Obszerne warszawskie mieszkanie Nowickich było miejscem tajnego nauczania, zebrani, służby kolportażowi, ukrywającym się AK-owcom, francuskim jeńcom – uciekinierom z obozu w Rawie Ruskiej.

Wojna miała się ku końcowi, a gronie Polscy nieuchronnie wkraczała Armia Czerwona.

W listopadzie 1944 r. NKWD aresztowało Zenona Nowickiego wraz z przebywającym w leśniczówce szwagrem Wacławem Szymielewiczem. Zostali wywiezieni do sowieckich łagrów, skąd Zenon wrócił po kilku latach, a Wacław zmarł w obozie w Borowiczach w maju 1945 r. Ich rodziny wyrzuczone z domu znalazły schronienie w sąsiednich chatkach chłopskich. Wkrótce Janina Szymielewiczowa wróciła do pracy na kolei i samotnie wychowywała syna Jerzego, który ukończył Liceum Komunikacyjne i też zaczął pracę na kolei.

Edward Nowicki jako oficer łączności brał udział w akcji „Burza” w walce 13 pp AK w Puszczy Białej, m.in. w bitwie pod Pecynką, w której polska partyzantka współdziałała z Armią Czerwoną i miała być przez nią wspomaganą artyleryjsko. Jak w wielu innych przypadkach „Burzy” w decydującej chwili „zabrakło” owego wsparcia. Polskie oddziały zostały rozbite i rozprzechły się. Natychmiast rozpoczęło się wyłapywanie partyzantów, których NKWD wywoziło do ZSRR. Edward ukrywał się przez kilka tygodni wraz z radiostacją.

Aresztowany w grudniu 1944 r. został przewieziony na Pragę do więzienia przy ul. 11 Listopada (tzw. Toledo)

Janina pracując na kolei poznała swego przyszłego męża Wacława Szymielewicza, również kolejarza i legionistę. Zenon ukończył co prawda Szkołę Specjalistów Morskich Marynarki Wojennej w Świecie, ale zaczął pracować w leśnictwie (Witorz k. Radzyna Podlaskiego).

Edward po ukończeniu Korpusu Kadetów i podchorążówki piechoty został zawodowym wojskowym z przydziałem do 34 pp w Białej Podlaskiej.

Stanisław ukończył Wyższą Szkołę Wojskową (1929-1931) z oceną b. dobrą i opinią gen. Kutrzeby: „oficer wybitny, można z całym zaufaniem powierzyć każde stanowisko... zwłaszcza w dziale operacyjnym”, po czym wykładat taktykę ogólną w Centrum Wyszkolenia Piechoty w Rembertowie, a od 1938 r. w Wyższej Szkole Wojennej w Warszawie. Jako cenionemu specjalście powierzono Mu opracowanie podręcznika taktyki ogólnej. Był też często wzywany do innych jednostek w celu przygotowywania gier wojennych.

Wybuchła II wojna. Wszyscy bracia Nowicy brali od początku czynny udział w walce z Niemcami.

Edward – w kampanii wrześniowej ze swoim 34 pp, w konspiracji ZWZ-AK jako oficer łączności obwodów AK „Rajski Ptak” i „Opoczniak”.

Zenon, zmobilizowany do floty i liczącej w Pińsku, po jej zatopieniu brał udział w bitwie pod Kockiem w szeregach Batalionu Morskiego przyłączonego do armii gen. Kleeberga, a po kapitulacji spędził kilka miesięcy w stajaku XXA, skąd jako prosty marynarz został wyreklamowany i wrócił do swej leśniczówki, gdzie prowadził magazyn broni ZWZ-AK i był skarbnikiem AK-owskiego obwodu w Radzynie.

Stanisław od sierpnia 1939 r. miał przydział do oddziału III Sztabu Głównego, z którym przemieszczał się na wschód. Po wkroczeniu Armii Czerwonej dostał rozkaz przekroczenia granicy rumuńskiej.

Po ucieczce z internowania przedostał się do formującej się we Francji armii polskiej i został dowódcą Jednostki Artyleirii Motorowej. Po upadku Francji przedostał się do Anglii i w Szkocji sfor-

T. 3776/WSK

AK
W-wa

NOWICKA Anna
zam. Łukasiewicz

VI. Fotografie

1. Zdj. portretowe, (b. olj), repr., (15x10), szt. 1

Z. Świątko, 2014 r.

1. WSK

Tesli osobowe

2. T. 3776 / WSK

3. repr., 15x10

4.

5. NOWICKA Anne

zam. Jukaszewicz

6. [b.d.]

7. brak publikacji

8. Uwagi: Opis me odnowie fotogr.

Anne Jukaszewicz

2 d. Nowicka

wólcza Stanisława i Marii

z Kobyliszek

nr. 25. VIII 1928 r. w Warszawie

Tesla Bal. „Parasol”

p-s. Ari”

Z. Świtaj, 2014r.

Anna Lukasiwicz
z d. Nowicka
Córka Stanisława i Marii z
Kobylińskich
ur. 25. VIII. 1928 w Warszawie
Tęczyńska Bat. "Parasol"
ps. "Ani"

CT-0E38B 0570 <an...> AUX
8205 021 -1 N N N-1210 1.5. 1999

NOHICKA Anna

